

dlouho, dokud se podstatně nezměnily poměry, za kterých výživné bylo umluveno, že však, změnily-li se poměry, za kterých výživné bylo umluveno, podstatně způsobem, který nebylo lze předvídati, a nastaly-li poměry, na něž strany při uzavření smlouvy mysliti nemohly, výživné jest zvýšiti přiměřeně k změněným poměrům. Peněžní dávka jedné koruny denně, která žalobcům ve výměnkářské smlouvě v roce 1912 pro případ, že by se nechtěli společně s hospodáři stravovati, byla připověděna, odpovídala ovšem tehdejšími hospodářskými poměrům a byla podle samozřejmé vůle stran stanovena za předpokladu, že se tyto poměry nezmění. Poměry ty se však následkem války valně zhoršily, takže nyní ono výživné pro žalobce jest rozhodně nepostačitelné. Tuto změnu poměrů žalobci předvídati nemohli a jest tudíž podle shora zmíněné zásady žalobcům zásadně přiznati nárok, by ono relutum za stravu jim bylo zvýšeno tak, by odpovídalo nynějším poměrům. Nároku tomu nevádí, že se žalobci z vlastní vůle rozhodli v roce 1922 co do stravování pro plnění výměnku v penězích a že se tehdejší neblahé poválečné hospodářské poměry po té nezhoršily, ba snad poněkud zlepšily. Z toho, že žalující straně podle obsahu smlouvy bylo ponecháno na vůli žádati buď stravu nebo peníz ve smlouvě určený, plyne jasně, že žalobcům bylo ponecháno na vůli, kdykoli žádati místo stravy peníze a podle shora zmíněné zásady měli nárok, by peníz ten jim byl placen ve výši, odpovídající poměrům té které doby. Přišlo by se úmyslu stran při uzavření smlouvy, kdyby se následkem nepředvídané a nepředvídatelné změny hospodářských poměrů žalobcům nemělo dostati relutum, odpovídající hodnotě těchto dávek, kdežto žalovaná strana byla by takto tímž poměrem bezdůvodně obohacena. Nepadá na váhu, že žalobci nabídku žalovaných, poskytovat jim nadále stravu zase in natura, odmítají. Podle úmluvy přísluší jim volba mezi výměnkem in natura a výměnkem v penězích a znamenalo by to zkrácení žalobců v jejich právu, měli-li býti takto donuceni k přijetí výměnku in natura. Nárok na zvýšení vyživovacích dávek jest tedy oprávněn. Pokud se týče míry tohoto zvýšení, nutno míti na zřeteli, že od roku 1912, kdy smlouva výměnkářská byla uzavřena, klesla cena peněz následkem devalvace měrou asi 7—8násobnou a že cena veškerých požívatín tímž poměrem stoupla. Dlužno tudíž v tomto poměru žalobcům peněžitou dávku za stravné zvýšiti ze smluvené 1 K denně na 7 Kč. V tomto rozsahu bylo tudíž žalobě vyhověti.

Čís. 8480.

Dokud vnucený správce nevydal ze správy konečný počet, trvá vnucená správa (úřad a činnost vnuceného správce) a lze se na vnuceném správci domáhati zaplacení služného splatného za vnucené správy.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Rv I 407/28.)

Žalobu zaměstnance, již se domáhal na zaměstnavatelově vnuceném správci zaplacení služného, o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v ý š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

V projednávaném sporu domáhá se žalobce na žalovaném jakožto vnuceném správci zaplacení služného, na něž si činí nárok z toho důvodu, že ho žalovaný předčasně propustil ze služby podniku, vnucenou správou postiženého (§ 29 zákona o obch. pom.). Žalovaný oprávněnost a výši zažalované pohledávky nepopírá, namítá však, že žaloba na něho není po právu proto, že před jejím podáním jeho úřad zrušením vnucené správy skončil. Nižší soudy uznaly tuto obranu za oprávněnou a z toho důvodu žalobu zamítly. Leč, jak žalobci jest přisvědčiti, neprávem. Mylně mají nižší soudy za to, že, když vnucená správa byla zrušena usnesením ze dne 25. února 1927, doručeným dne 2. března 1927, se tím, tedy ještě před podáním žaloby dne 5. března 1927, vnucená správa, pokud se týče úřad a činnost žalovaného jako vnuceného správce skončily. Na žalovaném jako vnuceném správci po zrušení správy bylo vydati ze správy konečný počet (§ 115 ex. ř.), což znamená (§§ 116 a násl. ex. ř.) podati výkaz příjmů a výdajů, z příjmů, jak stanoví § 120 ex. ř. zaplatiti výlohy správy, pokud tak dosud neučinil a přebytek složit k soudu. Dokud se tak nestalo, vnucená správa v uvedeném směru a rozsahu a tím i úřad vnuceného správce trvá. V době podání žaloby, ba ani v době vynesení prvního rozsudku žalovaný konečný účet ze správy nepodal. Jeho úřad jako vnuceného správce v uvedeném rozsahu tedy v té době trval a, ježto zažalované služné bylo splatné již za vnucené správy (§ 29 zák. o obch. pom.) a tudíž do konečného vyúčtování patřilo, byla žaloba o ně podána na žalovaného právem. Protože, jak bylo uvedeno, zažalovaná pohledávka co do důvodu a co do výše popřena nebyla a jest (§ 29 zák. o obch. pom.) po právu, bylo žalovaného k jejímu zaplacení odsouditi.

Čís. 8481.

Jde o smlouvu svého druhu, bylo-li poskytnuto trvalé zaměstnání způsobem mezi stranami umluvené náhrady škody. Takový závazek nemůže býti zrušen jednostranným projevem toho, kdo práci poskytuje, jen z toho důvodu, že pracovník porušil smlouvu.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Rv I 705/28.)

Podle dohody ze dne 23. ledna 1927 zavázal se žalovaný majitel velkostatku, poskytnouti žalobci zaměstnání náhradou za škodu, způsobenou žalobci neuskutečněním kupní smlouvy. Byv správcem žalovaného propuštěn, domáhal se žalobce na žalovaném, by bylo určeno, že